Nro 56.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE DNIA 15 LIPCA V. S. 1814. ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

Wilno dnia 12go Lipca v. s.

Odbieramy, z naywyższą dla serc naszych radością, wiadomość, że Nayiaśnieyszy CESARZ Wszech Rossyi, Naymiłościwszy nasz MONARCHA z podróży swoiéy z zagranicy w dniu 9tym t. m. w pożądaném zdrowiu przeiechał przez *Kowno* i *Wiłkomierz*, udaiąc się do Stolicy Państw swoich, St. Peterzburga — Jego Cesarska Wysokość CESARZEWICZ i Wielki Xiążę KONSTANTYN PAWŁOWICZ po widzeniu się w Kownie z Nayiaśnieyszym MONARCHĄ udał się także do Stolicy.

JW. Główno-kommenderuiący w St. Peterzburgu i wielu Orderów Kawaler *Wiazmitinów* otrzymał od Nayiaśnieyszego PANA w dniu 7mym Lipca następny Nayłaskawszy reskrypt: „Sergiéy „Kuzmicz! Doszło do wiadomości Moiéy, że „się czynią różne przygotowania na Moie przyięcie. Maiąc zawsze wstręt od takowych, poczytuię one tym mniey przyzwoitemi dzisiay. Sam „ieden Naywyższy iest przyczyną znakomitych wypadków, które położyły koniec krwawey woynie „w Europie. Przed Nim My wszyscy upokarzyć „się powinniśmy. Ogłoście wszędzie Moią nieodmienną wolą, aby żadnych spotkań i powitań dla „Mnie nie czyniono. Poszliycie rozkaz Gubernatorom, aby żaden nie oddalał się ze swoiego „mieysca dla tey przyczyny. Na waszą odpowiedzialność wkładam ściśle dopełnienie tego zalecenia. Przebywam zawsze ku wam Przychylny.

Oryginał pisany własną JEGO CESARSKIEY MOSCI Nayiaśnieyszego PANA Ręką i podpisany tak:

ALEXANDER.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

W. Brytania

Już późno w nocy z 22go na 23ci Czerwca, Nayiaśnieysi Monarchowie przybyli do *Portsmouth*, gdzie się iuż Xiąże Regent znaydował. Nazaiutrz 23go, Xiąże Regent o godzinie 6tey oddał wizytę Nayiaśnieyszemu Cesarzowi ALEXANDROWI, gdzie był Król Pruski ze swoiemi Xiążętami i Xięciem Sasko Weymarskim. O godzinie 11tey Monarchowie wsiedli na przygotowane baty, którym towarzyszyli w szalupach swoich kapitanowie 15tu obecnych okrętów liniowych, i oddziały batów od każdego rodzaiu woiennych statków w zatoce stoiących, daley niezliczone mnóstwo batów prywatnych stroynych z naywiększym przepychem. Morze było spokoyne i naypięknieysza pogoda. Cały ten ciąg batów płynął wzdłuż linii pół okręgowéy 15tu liniowych okrętów stoiących na kotwicy, i wielkiey liczby mnieyszych woiennych statków. Monarchowie byli witani 42 wystrzałami z każdego okrętu. W powrócie zatrzymały się ich baty przy okręcie *Imprenable*, na który przyiął Monarchów Xiąże *Klarencyi*. Jak tylko Monarchowie ze swoim orszakiem weszli na okręt, tysiące odgłosów radości, *Niech żyie* Cesarz ALEXANDER! napełniły powietrze, na co Nayiaśnieyszy PAN ukazać się ludowi, i skłonieniem podziękować raczył: toż samo powtórzone było względem N. Króla Pruskiego, Xięcia Regenta i innych znakomitych osób. Potém Nayiaśnieyszy Cesarz Rossyyski wraz z Siostrą swoią oglądał rozmaite części okrętu, raczył nawet kosztować napoiu i iedzenia Maytków, co w tych ostatnich niewymówną wzbudziło radość. Po śniadaniu daném na Kajucie okrętu Królewskiego, Monarchowie powróciwszy na pokład akrętu *Imprenable*, cieszyli się przedziwnym widokiem morza i okolicy. Ten zbiór liczny owych twierdz ruchomych władaiących morzem, to mnóstwo otaczaiących ie większych i mnieyszych łodzi, ten ruch powszechny, powietrze napełnione hukiem dział i odgłosem dzwonów, tysiączne okrzyki *Ura*! powtarzane przez maytków i widzów, ta ciemno-zielona farba w odległości wód morskich, ten poziom, w którego przestrzeni gubi się oko, nakoniec brzegi i wyspa *Wight* ze swoiemi miastami, wioskami, i domami wiéyskiemi; wszystko to wystawiało czaruiącą scenę ruchomego *Panorama*. — O godzinie 6tey wieczor Monarchowie powrócili na ląd, i byli na obiedzie u Xięcia Regenta.

Nazaiutrz, 24go Monarchowie po obeyrzeniu rozmaitych morskich zakładów, o godzinie 2giey udali się na flotę. Nayiaśnieyszy Cesarz ALEXANDER wraz z Siostrą swoią wszedł na okręt *Impregnable*, Król Pruski z Xięciem Regentem i Xiążętami znowu na Jacht Królewski *Souverain*. Cała flota z 15tu okrętów liniowych i 15tu fregat złożona w rozległości 8 mil Angielskich (około 2 Niemieckich) stała na kotwicy. Wczoray wszystkie żagle były spuszczone, dziś przeciwnie okręty podięły kotwice, rozwinęły żagle, i przy wystrzałach z dział, płynęły z portu na otwarte morze. O godzinie 5tey gdy cała flota była iuż o półtrzeci mili Niemieckiéy zewnątrz portu, dano znak, za którym okręty przez samo ułożenie i skierowanie żaglów, bez rzucania kotwicy, nie wzruszone stanęły. Wtenczas Jacht na którym był Xże Regent i Król Pruski zbliżył się do okrętu *Impregnable*, gdzie Wysocy Goście wraz z Nayiaśnieyszym Cesarzem Rossyyskim przyięli przygotowane śniadanie. Po upłynieniu pół godziny dano znak, aby okręty płynęły na miéysce, które każdy z nich wczoray na kotwicy zaymował; wykonały one ten rozkaz w naypięknieyszym porządku przy nieustannym z dział biciu, i to były iedyne manewry, które flota czyniła; wystawienie bitwy morskiéy nie miało bynaymniéy miéysca. O godzinie 8mey wieczór okręt *Impregnable* stanął na swoiém mieyscu, Monarchowie i ich świta wsiedli na baty i na ląd powrócili. Gdy Xiąże Regent powrócił do swego mieszkania, znalazł tam Xięcia Wellingtona, który przybył z *Londynu*, i którego lud, wyprzągszy konie z poiazdu, zawiózł do pałacu. O godzinie 9téy wszyscy Wysocy Goście byli u stołu Xięcia Regenta. Miasto było przepysznie oświecone, a w porcie okręt *Prinz* od 98 dział, od spodu aż do szczytu masztów illuminowany.

W sobotę dnia 25go Monarchowie po uczynioney ieszcze rewii woyska lądowego około 7,000 ludzi, poiechali do *Goodwod*, gdzie Xże *Richmond* przygoto-

wał dla nich śniadanie; stamtąd iedli obiad i nocowali w *Petworth* wieyskiém mieszkaniu Hr. *Egremont*, nazaiutrz zaś 26go, udali się do *Brighton*, mieysce morskich kąpieli i wieyski pałac Xięcia Regenta, skąd Xże Regent powracą do *Londynu*, Monarchowie zaś udadzą się do *Dower*. Nayiaśnieyszy Cesarz ALEXANDER na fregacie *Magicienne*, odpłynie ku brzegom Hollenderskim, a N. Król Pruski na fregacie *Jason* do *Calais*.

AUSTRYA.

Gazeta Wiedeńska zawiera co następuie: „ Ważne sprawy Angielskiego Parlamentu, a ztąd niemożność znaydowania się na Wiedeńskim Kongressie Sekretarza Stanu spraw zagranicznych W. Brytanij, przed zupełnym ukończeniem Parlamentu; tudzież życzenie Monarchów odwiedzenia pierwéy Państw i Stolic swoich; były przyczyną, według urzędowych wiadomości odebranych tu z *Anglij*, iż znayduiący się tam Monarchowie i Gabinety, otworzenie tegoż Kongressu, które miało nastąpić w Auguście, do 1go Pazdziernika t. r. odłożyli. Scisła iedność, panuiąca między Sprzymierzonemi Monarchami, która się tyle przyłożyła do pomyślnego ukończenia woyny, będzie miała także wielki wpływ na ostateczne roztrzygnienie spraw *Europy* w maiącym nastąpić Kongressie. Twierdzą, że Nayiaśnieyszy Cesarz Wszech Rossyi ku końcowi przyszłego Września raczy się znaydować w Wiedniu. — Tymczasowie osadzone kraie, aż do ostatecznego na Kongressie postanowienia, zostaną w swoich teraznieyszych stosunkach. — J. C. K. Mość rozkazał, aby festyny, które pod bytność obcych Monarchów miały mieć mieysce w Wiedniu, do 1go Pazdziernika odłożone były.

N. Cesarz i Cesarzowa z Arcy Xiężniczką Leopoldyną i Maryą udali się do *Baden* dla użycia tamteyszych kąpieli. Przybyła tam także 28go Czerwca Arcy Xiężna *Marya Ludwika* na pożegnanie, albowiem 29go wyieżdża do *Aix* blisko *Chambery* (w części *Sabaudii*, która odpadła od Francyi) dla poratowania zdrowia w tamteyszych kąpielach. Iedzie *incognito*, i wkrótce ma powrócić. Syn Jéy, Xiąże Parmy zostaie w *Schönbrun*. — Dawnieyszy Król Westfalski, pod imieniem Hrabiego *Harz* z małżonką swoią przybył do *Steyermarku*, i zaiął mieszkanie w zamku *Eggenberg* blisko *Gratzu*. Siostra jego *Paulina*, która iuż powróciła z *Elby*, dnia 26go Czerwca przybyła także do *Gratzu*.

FRANCYA.

z *Paryża* 30go *Czerwca n. s.* Dnia 26go Król Pruski o godzinie 5tey przybył do *Calais*. Nazaiutrz o godzinie 7mey zrana pod imieniem Hrabiego *Ruppin* Monarcha ten nie maiąc z sobą tylko Królewicza i P. *Humbold*, udał się w dalszą podróż. Dziś oszekuiemy go w tey stolicy. Xiąże *August* już przybył. Twierdzą, że Król zabawiwszy tu dni pięć, poiedzie do *Neufchatel*. — Xiąże *Orleański* i Xiąże *Meternich* tu przybyli: ten ostatni mieszka w pałacu *Mareschalchi*, który Cesarz Austryacki dla swego poselstwa kupił.

Król nasz, który był trochę chory przez dni kilka, wczoray zasiadał znowu w Radzie Stanu. — Król mianował 94 osoby, między ktoremi kilku Parów i wielu Jenerałów, Kawalerami orderu S. Ludwika, oprócz tego Jenerała *Grundler*, na mieyscu Jenerała *Riccard* mianował Kommendantem woienney dziesiątey dywizyi, Jenerała *Decaen* 11tey (Bordeaux) Marszałka *Oudinot* 2giey (Lotaryngia, jego oyczyzna), *Kellermana* 5tey (Alsacya), *Soulta* 13tey (Bretania). — Na pamiątkę wjazdu Królewskiego do *Paryża* gwardya Narodowa corocznie d. 4go Maja wartę w Zamku zaciągać będzie.

Izba deputowanych postanowiła dla siebie ustawy porządkowe, i otrzymała od Króla ustawę dopełniaiącą, która wyświeca jey stosunki z Królem i z Izbą Parów. Minister *Montesquiou*, który tę ustawę przyniosł, uważał w mowie swoiey, że Konstytucya małe tylko pierszeństwo dla Izby Parow zastrzegła, i że przy otwarciu posiedzeń Parowie od Króla, Deputowani zaś przez Kanclerza otrzymali rozkaz zaięcia mieysc swoich. W *Anglii* różnica jest jeszcze większa, a nikt się na nią nie uskarża. Wszelako Król stosuiąc się do Narodowego charakteru i obyczaiow Francuskich poczytał za rzecz sprawiedliwą, jeśli tego żądaią deputowani, usunąć tę różnicę, i unikać tego wszystkiego, coby naymnieysze nieporozumienie zrządzić mogło.

Izba deputowanych używa teraz swoiego przywileiu wprowadzania proiektów do prawa. Wniesiono w niey, pomiędzy innemi, aby lista Cywilna była oznaczona, i aby prosić Króla o udzielenie Izbie reiestrow podatkow z 1811, 1812 i 1813 roku, dla tego nayszczególniey, aby Izba mogła wprowadzić proporcyą równości w składaniu podatkow przez Departamenta, która dotąd zachowaną nie była. Wniesiono także, aby trzy Władze, składaiące Władzę Prawodawczą, to jest Król, Parowie i Deputowani, wspólnie imie *Parlamentu* otrzymały; nakoniec iż ustanowione będzie prawo zabespieczaiące wolność druku. Pan *Durbach* wniosł, co do ostatniego, iż w tym razie ograniczyć się należy samą odpowiedzialnością Autorow, i że ostatnia ustawa *Napoleona* poddaiąca wszystkie pisma pod nayściśleyszą Cenzurę zniesiona bydź powinna.

Pomiędzy pierwszą żoną Marszałka *Lannes*, i powtórną, terazniejszą Xiężną *Montebello*, rozpoczął się proces, na którego skutek Publiczność z wielką ciekawością oczekuie.

NIEMCY.

Od Menu dnia 1go Lipca. Pisma publiczne mówią, że na prawym brzegu *Renu*, założony będzie potróyny szereg twierdz, rozciągaiący się aż do Kraiów Bawarskich. — Osadzenie twierdzy *Kehl* przez Austryaków uważać można, iako dowód, iż to mieysce będzie znowu twierdzą Rzeszy Niemieckiey. — Dnia 29go Czerwca, ostatni oddział woysk Austryackich przeszedł przez *Bazyleą*. Jeszcze kilka tylko mnieyszych kommend ma przechodzić. Dnia 30go ostatnia kolumna Rossyan powracaiących przez *Manheim* przebyła *Ren*.

Z polecenia Mocarstw Sprzymierzonych, Austrya wyznacza Kommissarzów do zakreślenia linii granicznych według traktatu z *Francyą*, ze strony Kraiów Niemieckich. Jenerał *Vacquant* iest na czele wyznaczonéy do tego Kommissyi.

Magistrat Hamburski szczególnym Członkom legij Hanzeatyckiey pozwolił brać uwolnienia od służby. — Dway z tych *Kunże* i *Deys*, skazani byli na śmierć za skrzywdzenie na przechadzce Kapitana Francuskiego w Królewskim mundurze; lecz Jenerał *Bennigsen* uchylił ten wyrok, chcąc przez to dadź dowód Legij Hanzeatyckiey, iak wielki ma szacunek dla iéy patryotyzmu i odwagi. — Przestępni zostali oddani pod Sąd Senatu. (z *Gaz. Berlin.*)

WŁOCHY.

Dostrzegacz Austryacki, z gazety Szwaycarskiéy donosi o spisku, iaki przez Jakobinów Rzymskich miał bydź dawniéy zrobiony na otrucie Papieża. Wydał go sługa pewnego *Palombi*, który był iednym z głównych pomocników Francuskich przy gwałtownym wdarciu się do Pałacu *Kwirinalskiego*, i który z tego powodu iest teraz ściśle strzeżony w Zamku Sgo Anioła. — Zdaie się, iż ten służący, w tym ieszcze czasie, gdy układano plan włomania się do Pałacu, gdzie przebywał Oyciec Sty, był tam umieszczony, iako szpieg taiemny; i że spisek otrucia miał bydź wykonany w tymże czasie, co i uwięzienie Oyca Swiętego. Sługa ten potrafił schwytać papier zawieraiący cały układ spisku, i ten Oycu Swiętemu przed wdarciem się do Jego Pałacu oddał. Znalazł on teraz przystęp do Oyca Swiętego, lecz otrzymał odpowiedź, iż będzie nagrodzony za okazaną wierność i przywiązanie, do bezpośredniéy iednak służby w Pałacu przypuszczonym bydź nie może.

Względem processu osób wplątanych do sprawy gwałtownego wdarcia się do Pałacu, rozchodzą się w *Rzymie* różne pogłoski. — Słychać także, że wszystkie wyroki sądowe za przeszłego Rządu wypadłe, za nieważne ogłoszone bydź maią. Krok taki pociągnąłby za sobą odnowienie niezliczoney liczby processów, a zatém ruinę wielu Familii. — Przypadki zabóystwa często się teraz zdarzaią: ieden mieszkaniec pchnięty został sztyletem przez drugiego za odmówienie bukietu z kwiatów: pewny przekupień mlekiem poległ podobnąż śmiercią od iednego człowieka z gminu, za to, że w grze kręglowey, *Boccin* zwaney, przypadkowie nogą zwrócił z drogi biegącą kulę. — Ostatnie rozporządzenie Policyi tyczy się porządku następnéy processyi Bożego Ciała. Woźnice, którzyby w godzinach processyi przeieżdżali ulice, przez które przechodzi, są zagrożeni karą bydź skazanemi na galery na lat 5, albo zapłaceniem winy pieniężney tysiąca talarów, konfiskatą powozu i t. d. Dalsze artykuły zawieraią surowe kary na mieszaiących porządek tey uroczystości. Mieszkańcy oczekuią niecierpliwie tey processyi, która niegdyś 30 tysięcy ludzi zawierała, i trwała godzin kilka.

W tych dniach okazało się tu uroczyste obwieszczenie, iak mówią, od Konsula *Fagan*, które nie tylko nayznakomitszych *Rzymian* ale nawet Hiszpanów, Portugalczyków i inne Narody Europeyskie wzywa do składki na Pomnik maiący uwiecznić pamięć skruszenia iarzma ucisku i odzyskaney wolności narodów. Wzywaią się też kraiowi i obcy Architekci do zrysowania dwoistych planów, z których ieden ma bydź podług następnego zadania, drugi zaś zależyć od woli Architekta. Osóbna Kommissya ma się trudnić ostatecznem wykonaniem.

Według podanego planu Pomnik ma spoczywać na szerokich kwadratowych ciosach z marmuru, okazuiąc przez to niczém nie zachwianą trwałość Religii Chrześciańskiey, tudzież męstwo i stałość Mocarstw Sprzymierzonych. Na szczycie Piramidy ma się wznosić posąg wyobrażaiący Religią; na bokach wizerunek *Piusa* VII, i obrazy Monarchów, którzy w teraznieyszey woynie mieli uczęstnictwo: na podnóżu posągi nayznakomitszych bohatyrów, wewnątrz zaś popiersia sławnych mężów w tey walce poległych. Tablica miedziana zawierać będzie wyryte imiona tych, którzy się do kosztu pomnika przyłożyli; na innych znowu wyryty będzie krótki rys dzieiów czasu, na wieczną naukę potomności, iak okropne są skutki zniewažoney Religii i obyczaiów. Nic nie iest postanowiono względem mieysca, na którém ma bydź wzniesiony ten Monument, iednakże podpisy składki iuż otworzone, i Pan *Fagan*, Konsul Angielski w *Rzymie* i *Palermo*, ofiarował 15,000 talarów.

Zdrowie Oyca Świętego iest w naylepszym stanie. — Król Sardyński oglądał warownie Alexandryi, i dał rozkazy do ich ukonczenia: zalecił także, aby wody, szkodzące zdrowiu mieszkańców, do *Tanaro* sprowadzone były.

Wielu Jenerałów Piemontskich, którzy byli w służbie Francuskiey, nie będąc przyięci do woyska Narodowego, tylko w tych rangach, iakie w roku 1792 mieli, oświadczyli teraz swóy zamiar powrócenia do *Francyi*.

W Genui dnia 21go Czerwca nakazano mieszkańcom w przeciągu dni 10ciu oddadź do Arsenału za zapłatą proch i ładunki, gdyby ich więcey, nad dwa funty mieli. — Jenerał Angielski *Bentinck* dnia 9go Czerwca powrócił do *Palermo*.

HISZPANIA.

z *Madrytu* 20 *Czerwca*. Po odiezdzie ukochanego naszego Króla, który nastąpił w nocy dnia 11go, (gdzie odiechał, Gazety nie wspominaią) kamień, na którym był wyryty Konstytucyiny napis został dobyty i wyrzucony, na tém zaś mieyscu postawiony inny z napisem: *Niech żyie Król, Oyczyzna i Religia*! Nazaiutrz znaczna liczba mieszkańcow naszych na témże mieyscu wzniosła statuę *Ferdynanda* VII, i do jey straży zostawiła liczną wartę. Naówczas Konstytucya została spalona wśród okrzyków. *niech żyie Król, Oyczyzna i Religia*! Smierć Konstytucyinym Nowatorom! — Wyszedł rozkaz nakazuiący powszechne miasta oświecenie. Przypięta została kokarda i zapalono wiele ogniow na znak radości, co wszystko odbyło się w naylepszym porządku. Wprawdzie kilka głów burzliwych chciało wzniecić powstanie, lecz naywiększa liczba dobrych obywateli z wielką rostropnością umiała ich utrzymać w karbach porządku. Chodziły liczne patrole i zabierały do aresztu podeyrzanych. Przed statuą Króla wzniesiony był krzyż, znak ś. Inkwizycyi.

Officerowie 1szey i 2giey brygady trzeciey armii uskarżali się, że Gazeta, *Universale*, umieściła list, w którym czytano: „Wszyscy Officerowie 3ciey armii oświadczyli, iż chcą bydź niewzruszonemi obrońcami Konstytucyi i Kortezow" Gdy wydawcy tey Gazety nie mogli okazać, skąd mieli tę wiadomość, więc jako autorowie zmyślonego listu, na więzienie skazani zostali. (*z Gaz. Berl.*)

SZWECYA

Korespondent Hamburski zawiera następną wiadomość, ze *Sztokolmu* pod dniem 6tym Czerwca: — Dnia 3go ta Stolica miała szczęście oglądać J. K. W. Xięcia Następcę, po ukończeniu pamiętney i sławney woyny. Syn Xiążęcia, Xiąże *Sudermanii*, wyiechał przeciwko Oycu aż do *Sodertelie*. Król, Królowa i Xiężniczki wyiechały także aż do *Fittia*. Oddział kawaleryi mieyskiey stał pod *Westerberga*, i stamtąd assystował Xiążęciu, który z Xięciem *Sudermanii* siedział w iednym powozie. — Przy wiezdzie do bramy, naywyższy Kœniuszy Hrabia *Mörner*, witaiąc Xiążęcia na czele Magistratu i 50ciu Starszych miasta miał następną mowę.

„Nayłaskawszy Panie! Pozwól abym był tłumaczem uczuć, któremi Władze i wszyscy mieszkańcy téy Stolicy są ku W. K. W. przeięci, i abym u stóp Twoich złożył ofiary ich miłości i głębokiego uszanowania. Roczniki tego miasta nie zawieraią w sobie dnia pięknieyszego nad ten, w którym W. K. W. powrócony iesteś życzeniom naszym, gdy po tylu zwycięztwach w walce za sprawę prawdy i rodu ludzkiego, nową sławą zaszczycasz ten wolny narod, którego wybor przez W. K. Wysokość tak zupełnie usprawiedliwiony został, i pomnażasz te laury, które iuż uwieńczały skronie Twoie. — Jednakże, Nayłaskawszy Panie, oddaiąc bohatyrowi uczucia naszego podziwienia, daninę naszéy miłości ofiaruiemy człowiekowi. Jak rozrzewniaiącym będą widokiem te łzy radości, które płyną maią z oczu cnotliwego, który przyiaciela, nieszczęśliwego, który swego Oyca, słabego, który podporę swą odzyskał! — Lecz skończyć muszę. Lud tak licznie zgromadzony nie cierpliwie oczekuie, chcąc cię zaprowadzić do oycowskiego mieszkania naylepszego z Królow. — Serca nasze towarzyszą Ci wszędzie. „

J. K. Wysokość odpowiedział.

„Czuie iestem wzruszony widząc się znowu w pośród mieszkańców *Sztokolmu*, i z nayglępszém rozrzewnieniem słuchałem wyrazów miłości, któreś mi WP. w imieniu mieszkańców tey Stolicy oświadczył. Podwóynie czuię ich wartość, iż są mi przyniesione przez męża, któremu osobiste zasługi daią Prawo do łaski Króla i do moiego szacunku. Polecam mu, abyś mieszkańców tey Stolicy zapawnił, iż znaydą zawsze wé mnie szczerego i wiernego przyiaciela, i że każda okoliczność uczyni mnie szczęśliwym, w którey będę mógł rzeczą samą okazać im ten móy sposób myślenia. „

W świcie J. K. Wysokości byli, Minister Hrabia *Engestrom*, krόry na Xiążęcia czekał w *Nikoping*, i Jenerał Baron *Adlerkreuz*, który mu do *Niemiec* towarzyszył. — Przy wiezdzie do Zamku, ścisk ludu tak był wielki, że J. K. W. przymuszony był wysieść

z poiazdu, i udał się pieszo naprzód do Króla, potém do Królowey, a nakoniec przybywszy do swoich appartamentów, przyimował pierwsze osoby Stanu. — W czasie całego wiazdu grzmiały działa i odgłosy radości mieszkańców. Nazaiutrz w Kaplicy Zamkowey śpiewany był hymn Dziękczynienia.

WIADOMOSCI ROZMAITE.

— Okręt Angielski *Undownted* pod Kapitanem *Usher*, krąży zawsze około wyspy *Elby*.

— Naydzwyczayni Kommissarze, którzy przez *Ludwika XVIII.* byli do Prowincyi wysłani, po wypełnieniu zamiaru swego poselstwa, powracaią teraz do *Paryża*.

— Dom St. Cyr, około *Wersalu*, który był zamieniony w szkołę woienną, ma bydź znowu przeznaczony na Instytut Panien, który niegdyś taką miał świetność, i tyle interessuiących wspomnień przywodzi.

— Gazety Wiedeńskie umieściły Patent Króla Bawarskiego i akta urzędowe, przez które *Tyrol* wyiąwszy okrąg *Vils*, *i Voralberg*, wyiąwszy okrąg *Weiler*, *od Bawaryi* domowi Austryackiemu, dnia 26go Czerwca, w wieczne posiadanie oddane zostały. Tegoż dnia te Akta uroczyście ogłoszone, Herby Bawarskie zdięte, a zawieszone Austryackie. P. *Roschmann* iest ze strony Austryackiéy tymczasowym Rządcą tych Prowincyi. W zamian tych Prowincyi Królowi Bawarskiemu (iak donieśliśmy w przeszłym Numerze) oddane zostały W. Xięstwo Wirzburgskie i Xięstwo Aszafenburskie — Przy oddaniu tego ostatniego w patencie N. Cesarza *Franciszka* czytamy: *„Obowiązawszy się według 2go Artykułu umowy w dniu 3 Czerwca, między Nami i N. Królem Bawarskim w Paryżu, przez wyznaczonych Pełnomocników zawartéy, wprowadzić N. Króla Bawarskiego w posiadanie Xięstwa Aszafenburskiego, w iych granicach, w iakich ie ostatni iego Władca posiadał; przeznaczyliśmy do téy sprawy naszego taynego Radcę Barona Hügel, i daliśmy iemu zupełną władzę toż Xięstwo Pełnomocnikowi N. Króla Bawarskiego w posiadanie oddadź, iako też potrzebne do tego Akta sporządzić i podpisać, stosownie do wspomnionego artykułu 2go umowy dnia 3go Czerwca w Paryżu zawartéy.* &c. &c.
(*z Gaz. Wiedeń.*)

— Przed portem *Wenecyi* stoi Austryacka fregata, dla bronienia okrętów przeciwko Barbaryyczykom.

— Słychać, że Król Saski będzie na przyszłość przemieszkiwać w *Schwedt*.

— We Francyi czynią przygotowania do wyprawy na wyspę St. *Domingo*; wielu się do niey zgłasza ochotników, w nadziei zbogacenia się na nowym świecie.

— Twierdzą, że porty Norwegii są blokowane przez 12cie fregat, z których 4 Angielskich, a 4 Szwedzkich.

— *Wellington* od *Ferdynanda* VII. potwierdzony został w swoiey godności Kapitana Jeneralnego Hiszpanii.

— Król Neapolitański kazał przytrzymać dwóch Urzędników Papiezkich, którzy chcieli obiać w posiadanie *Perugią*. — Gdy okręty Angielskie przed Neapolem obchodziły uroczyście imieniny swoiego Króla, Król Neapolitański kazał wywiesić flagi na swoich okrętach, złożyć powinszowanie kommendantowi Angielskiemu, strzelać z dział, a Minister iego dał z tego powodu festyn.

— Xiąże Regent Portugalski zostaie w *Brazylii*, niechcąc odstąpić swoiey ośmdziesięcioletniey matki, iednakże naystarszego swoiego syna posyła do *Lizbony*.

— Traktat między Anglią i Danią ze strony Angielskiey nie iest ieszcze ratyfikowany.
(*z Gaz. Rysk. Zusch.*)

OGŁOSZENIE

1 W skutek uwiadomienia w Gazetach St. Peterzburskich o przedaży zastawionego domowi Edukacyynemu maiątku Szkłowskiego, a następnie w Kuryerze Litewskim, 1go ogólnego pod Nrem 81, 82, 84, drugiego w szczegółach pod Nrem 94, 95, 96, roku 1813, toż ogłoszenie znowu się powtarza: a mianowicie, IMPERATORSKA Opiekuńska St. Peterzburska Rada Edukacyinego Domu w skutek publikacyi pod dniem 9 przeszłego miesiąca 7bra w Gazetach uczynioney, ninieyszém pismem w szczegułach uwiadamia, że w teyże Radzie przedawać się będzie niewypłacony na terminie maiątek nieruchomy, zastawiony przez ś. p. Jenerała Leytnanła i Kawalera S. H. Zorycza, w Gubernii Mohilewskiey, miasteczko Nowy Szkłów, miasteczko Stary Szkłów i ich przedmieścia Ryszkowicze, Zadnieprskoie, Choduły; Woytowstwa Wyżkowskiego: Wieś Słobudka, przysiołek Karzuny, Wyżkowo, Zapołe, Meżnik Sredni, Kopeysycy, Chilec, Siseniwa, Podkniażenie, Meżnik Wielki, Bouszowka, Folwark Karzuny, Czyryckiego: Wioski: Harszkowo, Howoraki, Trilesina, Popowcy, Stary Braszczyn, Hrośni, Braszczyn nowy, Ułan pierwszy, Ułan drugi, Ułan trzeci, Szczecinka; Staroszkłowskiego: Wieś Stary Szkłów; Wioski: Chotemszczyzna, Awczynianki, Boryskowicze, Matesy, Zarowcy, Łotwa, Stibli, Pawłowszczyzna, Pikowicze, Ziemcy; Czernoruckiego: Wieś Stare Czernorucze, mnieysze Czernorucze; Wioski: Stuplany, Wabicze, Tudorowa, Towkacze, Lachowcy, Klimowicze; Wieś Czernoie wielkie; Wieś Czernoie małe, Dubrowki; Wysockiego: Wieś Wysokie, Wioski, Zahore, Dankowicze, Popowcy, Nowasele, Łopowicze, Dobreyka wielka, Dobreyka mała, Pryhoniki, Sawelinki, Horodianka, Trebuszki, Kamarowszczyzna, Litowskoie, Ihnarowka. Części Zadnieprskiey Kiszczyckiego: Wioski: Nosary, Diwnowa, Ordat, Radiszen, Chodorówka, Hulidówka, Lubiża, Zachody, Cerkowiszcze, Duszki, Zaymiszcze, Wołkowszczyzna, Kiszczycy, Torkowka, Rabki, Putniki; Sertisławskiego: Wioski: Sertisławy, Nowosiołki, Owsianki, Szedie, Krywcy, Salenniki, Horodiszcze, Kisiele, Rudnie, Karasy, Masienki, i Kozłowickiego: Wioski: Czernoie i Stepkowo, a wszystkiego, w tych Miasteczkach, Wsiach, Wioskach i Folwarkach dusz płci męskiey podług rewizyi 1795 ośm tysięcy, sześcset trzydzieści dziewięć, a podług opisu 1809 roku przysłanego z Gubernskiego Rządu ośm tysięcy dwadzieścia dusz: z żonami, z dziećmi i krewnemi, z wnuczętami i z przyrodkiem obiey płci, ze znayduiącemi się osobiście i zbiegłemi, z ziemią z wygodami i z tém wszystkiém, co podług Prawa do tego maiątku należeć może, Życzącym sobie kupić one przekładaią się następne warunki: 1) Za Dobra, na rachunek tego długu złotem i srebrem, przyimą się obligacye Kommissyi umorzenia długów; przy przedaży podług prawideł kassy Zachowawczey wnosi się nie mniey od 10tey części ceny umówioney za Dobra: w pozostałey zaś od tego summie doliczaiącey się nad dług Domowi Edukacyinemu, za przedaiący się maiątek dozwala się kupuiącemu uczynić pożyczkę tey summy pod zakładem Dóbr jego nie obciążonych, stosownie do zwyczaynych prawideł kassy Zachowawczey, nie będąc iednakże podległym ustanowioney kolei zapożyczaiących, z tém, że w przypadku nie okazania tego dostatecznego zakładu w przeciągu Prawem ustanowionego dwuniedzielnego terminu, wyżey wzmiankowany zadatek 10tey części podłg zwyczaynych prawideł pozostaie na korzyść Edukacyinego Domu bez powrótu: 2) Jeżeli zaś kupuiący dla swoiey łatwości żądać będzie przeciągnienia wypłaty na rachunek należącey Edukacyinemu Domowi summy złotem i srebrem, tedy się obraca na jego korzyść dozwolona Naymiłościwiey rozkazem o pożyczaiąnych tą monetą z kassy Zachowawczey, ulga, i ten dług stosownie do tegoż Naywyższego zalecenia rozkłada się kupuiącemu na lat 12, przyimuiąc w zakład ten kupiony przez niego maiątek podług przepisów Prawa. Teraznieyszą zaś publikacyą ogłasza się: że targi na maiątek Szkłowski naznacza się, 1szy 11go Augusta, 2gi 15go 7bra, a 3ci 22go Decembra teraznieyszego 1814 roku; a zatém żądaiący kupić ten maiątek, raczą stawić się do kupna we wszystkie naznaczone termina nieodmiennie do St. Peterzburskiey Opiekuńskiey Rady z rana o godzinie 10tey, zapisać się zaś do targów, i widzieć drobnieysze opisy i wiadomości o tém maiątku codziennie, wyłączaiąc dni świętne; a także mogą w tym czasie powziąć potrzebne wiadomosci i w Szkłowskiey Ekonomiczney Kantorze zarządzaiącey tym maiątkiem, iak iuż, i pierwey o tém było publikowano.

PODRADY.

1 Kommissya Wileńskiego Prowiantskiego Depo, zamierzaiąc sobie czynić przewozy Skarbowych produktów z iednego mieysca w drugie, wzywa życzących sobie, aby się raczyli stawić w każdym dniu do teyże Kommissyi dla targów, gdzie będą uwiadomieni o terminach i ilości do przewozu. 12go Julii 1814.

Siódmey Klassy *Bestiużew Rumin.*

3. Kommissya Wileńskiego Prowiantskiego Depo wzywa życzących sobie podiąć się dostarczenia do magazynow w *Jurborgu* i *Kownie* prowiantu i furażu, do targów, na termina 1szy 9go, 2gi 13go, a trzeci 16go t. m., na które życzący sobie raczą się stawić z prawnemi zakładami w teyże Kommissyi — Gdzie objawią się im kondycye i potrzeba ilości. 5go Julii 1814. Zawiaduiący Kommissyą *Bestiużew Rumin.*

Dozwala się drukować — Z. Niemczewski Członek Komitetu Cenzury. W Drukarni Dyecezalney u XX. Missyonarzów

DODATEK

OGŁOSZENIA SĄDOWE

1. W skutek Dekretu Remissyynego Sądu Głłgo Lit: Wileń. Departamentu 2go w roku teraznieyszym 1814 miesiąca Maia 11 dnia ferowanego, Taxę i Exdywizyą na ogulny maiątek ziemny i ruchomy W. Franciszka Przewłockiego Szambelana b. Dworu Pol: oraz kognicyą wszelkich zapisow przez niego wydawanych celem zrobienia satysfakcyi Kredytorom decyduiącego — Sąd Taxatorsko Exdywizorski w komplecie na termin oznaczony 1go Julii roku idącego do maiętności Linkowca w Powiecie Rosień: położonego ziechawszy, porządkiem Remissą przepisanym, wszystkim stronom na Dekrecie Remissyynym będącym i dalszym Wierzycielom W. Szam: Przewłockiego pretensye maiącym, komportacyą wszelkich Praw, Zapisow, Obligow, Kart, Rewersow i różnego tytułu dowodow do Kancellaryi Granicznego Sądu Pttu Rosień: od dnia 20 miesiąca Julii do dnia 28 tegoż miesiąca z sześcią niedzielną persystencyą, onych przeznaczył, inwentacyą maiątkow Linkowca, Gilow, alias Widuklow, oraz tradycyynych wsiow Lepayciow i Koszni determinował, Administratorow ustanowił, Komornikow na pomiar Dóbr Linkowca i Widuklow zapisał, oraz W. Słowaczyńskiego Sędziego Graniczn: Pttu Rosień: do skomportowania z uprzedniey Exdywizyi Dóbr Linkowca mappy oryginalney i obwodnicy zobowiązał, i termin powtórnego zjazdu swego na dzień 15 miesiąca 8bra roku teraznieyszego odroczył, na który aby wszystkie strony z zupełną gotowością stawały, sub amissione przez Gazetę Kuryera Littgo awizuie.

Józef Chłopicki Ziem: Pttu Kowień: i Exdywizyi Prezes.
Stanisław Białłozor Prezydent Grodz: Pttu Upit: Exdywizor.
Ignacy Korzeniewski Sędzia Ziem: Pttu Upit: i Exdywizor.

2. Na skutek Dekretu oczewistego Ziemskiego Pttu Oszmiańskiego w roku teraznieyszym 1814 Junii 8 dnia zapadłego, Sąd Taxatorsko Exdywizorski dla dopełnienia satysfakcyi Kredytorom zeszłego JW. Wincentego Wankowicza Podkomorzego Oszmiańskiego do maiątku w tymże Powiecie Oszmiańskim leżącego Bijuciszek zjechawszy; kwestye oczewisty wyrok poprzedzaiące załatwił, dla niestawaiących na Sądzie Ziemskim Oszmiańskim Kredytorow, a na Sądzie Exdywizorskim dowodzić swych należności mogących komportacyą papierow do Kanceliaryi Sądu Ziemskiego Oszmiańskiego w dniu 1 Augusta roku teraznieyszego 1814 z persystencyą czteroniedzielną przeznaczył: i nim się wymiar załatwi, Sądy swoie do dnia 5 8bra roku teraznieyszego 1814 odroczył— ażeby więc o tém doszła każdego z interessowanych wiadomość, do trzykrotnego ogłoszenia ninieyszą podaiąc awizacyą, że w ostatecznym terminie niestawaiących Kredytorow należnoście amissyi ulegać będą, ostrzega. — Datt

Józef Bieliński Grodzki Wileński i Exdywizorski Prezydent.
Antoni Kociełł Sędzia Grodz: Zawileyski i Exdywizorski.
Stefan Gieczewicz Pisarz Grodzki Pttu Wileń: i Exdywizor.

1 Z Metropolitalnego Mohilewskiego Rzymsko-Katolickiego Duchownego Konsystorza obiawia się Prześwietney Publiczności, iż ktoby wiedział o życiu lub śmierci Ur. Tekli z Janickich Gradzkiey, która w roku 1803. swego męża Ur. Bernarda Grądzkiego mieszkaiącego w Tarnopolskim kraiu samowolnie opuściła — Tedy niech raczy o tém zawiadomić tenże Konsystorz 1814. roku dnia 3 Lipca.

Assesor Kanonik Archikatedralny Mohilewski Antoni Sychra.
Sekretarz Stanisław Zaręba.

OSWIADCZENIE.

3. Excerpt Oświadczenia z Protokułu Potocznego Grodzkiego Pttu Wileńskiego w dacie niżey wyrażoney uczynionego, & eorundem pod pieczęcią Grodzką Pttu Wileńskiego jest wydan.

Roku tysiąc ośmset czternastego, miesiąca Junii dwódziestego siódmego dnia.

Przed Aktami Grodzkiemi Pttu Wileńskiego stawaiąc obecnie W. JXiądz Bernard Symonowicz Prokurator JXX Dominikanow Wileń: Oświadczenie poniższe wpisać do Protokułu podał w wyrazach następnych: „ Oświadczenie imieniem W. JX. Wiktorego Ławrynowicza Przeora w imieiniu własnym i całego swoiego Zgromadzenia WW. JXX. Dominikanow Szumskich zanoszące się w tém: Iż W. Kazimierz Sulistrowski Dekretem Ziemskim Pttu Trockiego był obowiązany temuż Konwentowi złot. Pol. dwadzieścia ośm tysięcy sto pięćdziesiąt trzy w Roku tysiąc ośmset jedenastym, Aprila jedenastego dnia. Po nieuskutecznieniu takowego wyroku, gdy Xięża Dominikanie Szumscy do Folwarku Daynowa, w stosunek Dekretu inekwitować chcieli; zyskał wszakże powolność na usilną obligacyą, iż przyiąwszy procent i expens sądzony, kapitału exolucyą nadal zostawili, pod obowiązkiem płacenia regularnego w czasie opisanym procentu. Po jakowym przez JXX. Dominikanow Szumskich postąpieniu przyiacielskiey uczynności, gdy W. Sulistrowski nie opłacał i opłacić nie chciał procentow, wtedy JXX. Dominikanie zamierzaiąc Folwark Daynow w Powiecie Oszmiańskim położony przez inekwitacyą Juryzdycznie zaiąć, zażądali w tymże Sądzie Ziemskim Trockim o wydanie świadectwa wolności ku użyciu Władzy Wykonawczey posługuiącey, jakowego wydania W. JP Sulistrowski wzbronił zadaiąc naruszenie pierwiastkowego Dekretu, i żądaiąc sądzenia i lokacyi summy na szóstym, a nie na opisanym podług prawa siódmym procencie. W jakowym niewdzięczności zdarzeniu, udali się ciż XX. Dominikanie Szumscy do protekcyi prawa, jakoż w roku tysiąc ośmset czternastym, miesiąca Junii piątego dnia zyskali w tymże Sądzie Ziem: Trockim oczewisty Dekret przysądzaiący na wszelkim onego maiątku, a szczególnie na Folwarku Daynowie w Powiecie Oszmiań: położonym złotych dwadzieścia dziewięć tysięcy pięćset czterdzieści, a w przypadku nieopłacenia w roku tysiąc ośmset piętnastym, Aprila jedenastego dnia, wolność Inekwitacyi przeznaczył. Jakowa powyżey maiętność gdy jest objektem jedynym zyskania satysfakcyi funduszowey summy, ażeby ani kupioną, ani kondyktem onerowaną, ani zastawą i arendą wziętą nie była, ostrzegaiąc każdego poszczególnie, ninieysze zanosząc i ogłaszaiąc Oświadczenie, jako Prokurator Spraw Prowincyi Litewskiey Xięży Dominikanow podpisuię. U tego Oświadczenia podpis taki: X Bernard Symonowicz Prokurator Spraw XX. Dominikanow Prowincyi Lit:

Correctum Justyn Sperski Grodzki Wileński Regent.

OBWIESZCZENIA

2. Niżey podpisany obwieszcza co następuie: JW. Antoni Żukowski Marszałek b. Pttu Szawel: przed zgonem swoim wezwał mnie, abem jako Plenipotent, Dokumentem 16 Lipca w roku 1807 sobie wydanym, upoważniony do wszystkich interessow w tuteyszey Lit: Wileń: Gubernii wezwał jegoż wszystkich szanownych Wierzycieli, iżby raczyli kommunikować swoie dowody, Obligi i Skrypta, usprawiedliwić zdolne, do jegoż massy po zeysciu Matki JW. Johanny z Nagurskich Żukowskiey Podkom: stosunki, ku czemu dzień 10 Lipca był determinowany. Lecz gdy dopiero zeyście JW. Marszałka zmieniło postać ogólnego interessu, niżey podpisany czuiąc się bydź uwolnionym od obowiązkow dotąd dźwiganych, a przez uszanowanie dla JW. Kazimiry z Gorskich Żukowskiey Marszał. Pttu Szawel: wypełniaiąc jey obligacyą, w liście dnia 2 Lipca do siebie adressowanym umieszczoną. Awizuię powtóre JWW. i WW Kredytorow, żeby raczyli w dniu 10 następuiącego miesiąca Sierpnia prezentować swoie Skrypta in fundo Dóbr Kurtowian (gdzie się całe nayduie archivum) Powtarzam oraz z zapewnieniem, że JW. Marszałkowa łącznie z Opiekunami dołoży wszelkiey usilności na załatwienie interessów w dogodnym wzaiemnie sposobie, Datt w Wilnie roku 1814 Msca Lipca 10 dnia.

Bernard Sobański.

---

1. Niżey piszący się obwieszcza wszystkich Kredytorow JWW. Bronicow przez Exdywizyą Miedzialską na Dobrach Kraysku w Gubernii Mińskiey lokowanych, że dla z mitręgowania czasem woiennym i zawieszenia wszystkich Sądowych exkucyow, którzy swoich sched w Kraysku odkopczonych nie maią, aby wszyscy przybyli do Krayska z Dekretem dla przyięcia sched swoich, gdyż dla tego tam przez trzy miesiące bawić będę, abym każdemu odkopczył i mappę oddał, od daty ninieyszey awizacyi, którą własną ręką podpisuię. Datt 1814 Julii 12 dnia.

Dominik Daniszewski Komor. Pttu Wiłkom:

---

3 Między Kredytorami zeszłego W. JPana Szymona Erdmana Rotmistrza Trockiego, a utrzymuiącemi onego fundusz, w Sądzie Ziemskim Wileńskim Dylacyinie odchodziła Sprawa, przy którey rozprawuiące się strony niewiadomość bytności Sukcessorów pomienionego W Erdmana zapowiedzieli, żeby więc tak Sukcessorowie, jako też wszyscy bydź mogący Kredytorowie i Pretensorowie w powtórnym przypadnieniu Aktoratu do iednoczasowey łączyli się rozprawy, Sąd Ziemski Wileński ninieyszą trzykrotną wydaie awizacyą.